

Jhn

Chapter 9

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

1 Καὶ παράγων, εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς.
Lan sasampunipun–langkung, mirsani tiyang wuta saking lair.
[G2532](#) [G3855](#) [G3708](#) [G0444](#) [G5185](#) [G1537](#) [G1079](#)

Nalika Gusti Yesus langkung, mirsa wong kang wuta wiwit lair mula.

2 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες,
lan taklèn Panjenenganipun para murid Panjenenganipun pangandikanipun,
[G2532](#) [G2065](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G3004](#)

Ῥαββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα
Rabbi, sinten dosa, punika utawi para tiyang–sepuh piyambakipun, supados
[G4461](#) [G5101](#) [G0264](#) [G3778](#) [G2228](#) [G3588](#) [G1118](#) [G0846](#) [G2443](#)

τυφλὸς γεννηθῆ?
wuta dipun–lairaken?
[G5185](#) [G1080](#)

Para sakabate banjur munjuk pitakon marang Panjenengane: “Rabbi, sinten ingkang damel dosa, tiyang punika piyambak punapa tiyang sepuhipun, dene ngantos lairipun wuta makaten?”

3 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Οὐτε οὗτος ἡμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς
mangsuli Yésus, Mboten punika dosa, mboten–ugi para tiyang–sepuh
[G0611](#) [G2424](#) [G3777](#) [G3778](#) [G0264](#) [G3777](#) [G3588](#) [G1118](#)

αὐτοῦ; ἀλλ’ ἵνα φανερωθῆ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ
piyambakipun; nanging supados dipun–lahiraken ing–para pedamelan saking–ing Gusti–Allah
[G0846](#) [G0235](#) [G2443](#) [G5319](#) [G3588](#) [G2041](#) [G3588](#) [G2316](#)

ἐν αὐτῷ.
wonten–ing piyambakipun.
[G1722](#) [G0846](#)

Paring wangsulane Gusti Yesus: “Dudu wong iki, lan iya dudu wong tuwane, nanging iku supaya pakaryan–pakaryane Gusti Allah kalairna ana ing wong iku.

4 ἡμᾶς δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με,
Kita kedah nindakaken ing–para pedamelan saking–ing ingkang–ngutus Kawula,
[G1473](#) [G1163](#) [G2038](#) [G3588](#) [G2041](#) [G3588](#) [G3992](#) [G1473](#)

ἕως ἡμέρα ἐστίν; ἔρχεται νῦξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι.
ngantos siyang punika; rawuh dalu, nalika mboten–wonten–tiyang saged nindakaken.
[G2193](#) [G2250](#) [G1510](#) [G2064](#) [G3571](#) [G3753](#) [G3762](#) [G1410](#) [G2038](#)

Aku kudu padha nglakoni ayahane Panjenengane kang ngutus Aku mumpung isih awan. Wayah bengi bakal teka, wayahe wong ora bisa nglakoni pagawean.

5 ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾧ, φῶς εἶμι τοῦ κόσμου.
menawi wonten–ing ing jagad wonten, pepadhang punika saking–ing jagad.
[G3752](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2889](#) [G1510](#) [G5457](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2889](#)

Sasuwene Aku ana ing donya, Aku dadi pepadhanging jagad.”

6 ταῦτα εἰπὼν, ἔπτυσεν χαμαί, καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ
 Punika sasampunipun-ngandika, ngidu wonten-ing-siti, lan damel lempung saking
[G3778](#) [G3004](#) [G4429](#) [G5476](#) [G2532](#) [G4160](#) [G4081](#) [G1537](#)

τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς
 ing idu, lan ngosok piyambakipun ing lempung wonten-ing ing-para
[G3588](#) [G4427](#) [G2532](#) [G2025](#) [G0846](#) [G3588](#) [G4081](#) [G1909](#) [G3588](#)

ὀφθαλμούς.
 mripat.
[G3788](#)

| Sawuse ngandika mangkono, tumuli kecoh ing lemah. Kecoh mau digawe luluhan lemah banjur dileletake ing mripate wong kang wuta mau.

7 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὑπαγε, νίψαι εἰς τὴν
 lan ngandika dhateng-piyambakipun, Kersaa-tindak, wijik wonten-ing ing
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G5217](#) [G3538](#) [G1519](#) [G3588](#)

κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἐρμηνεύεται, Ἄπεσταλμένος. ἀπῆλθεν
 blumbang saking-ing Siloam, ingkang dipun-tegesaken, Kautus. tindak
[G2861](#) [G3588](#) [G4611](#) [G3739](#) [G2059](#) [G0649](#) [G0565](#)

οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν βλέπων.
 mila lan wijik, lan rawuh sumerep.
[G3767](#) [G2532](#) [G3538](#) [G2532](#) [G2064](#) [G0991](#)

| Banjur dipangandikani: "Lungaa, adusa menyang ing blumbang padusan ing Siloam." Siloam tegese "Kang diutus". Wonge tumuli mangkat lan adus; baline wus bisa ndeleng.

8 Οἱ οὖν γείτονες, καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον, ὅτι
 Para mila tanggi, lan ingkang mirsani piyambakipun ing rumiyin, bilih
[G3588](#) [G3767](#) [G1069](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2334](#) [G0846](#) [G3588](#) [G4386](#) [G3754](#)

προσαίτης ἦν, ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ
 peminta punika, matur, Mboten punika Panjenenganipun ingkang lenggah lan
[G4319](#) [G1510](#) [G3004](#) [G3756](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2521](#) [G2532](#)

προσαιτῶν?
 nyuwun?
[G4319](#)

| Tangga-tanggane lan wong-wong kang maune weruh anggone papriman banjur padha ngucap: "Apa wong iku dudu kang adate papriman?"

9 ἄλλοι ἔλεγον, ὅτι Οὗτός ἐστιν, ἄλλοι, ἔλεγον, Οὐχί,
 sanès-sanès matur, bilih Punika Panjenenganipun, sanès-sanès, matur, Mboten,
[G0243](#) [G3004](#) [G3754](#) [G3778](#) [G1510](#) [G0243](#) [G3004](#) [G3780](#)

ἀλλὰ ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι,
 nanging sami kaliyan-piyambakipun punika. Panjenenganipun-punika ngandika bilih,
[G0235](#) [G3664](#) [G0846](#) [G1510](#) [G1565](#) [G3004](#) [G3754](#)

Ἐγὼ εἶμι
 Kawula punika.
[G1473](#) [G1510](#)

| Ana kang mangsuli: "Bener iya iku wonge." Ana maneh kang calathu: "Dudu, mung madha rupa bae." Wonge dhewe banjur calathu: "Leres, inggih kula punika tiyangipun."

10 ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Πῶς οὖν ἠνεώχθησάν σου οἱ
 matur mila dhateng-piyambakipun, Kadospundi mila dipun-bikak panjenengan para
[G3004](#) [G3767](#) [G0846](#) [G4459](#) [G3767](#) [G0455](#) [G4771](#) [G3588](#)

ὀφθαλμοί?
 mripat?
[G3788](#)

Tumuli ditakoni: "Kapriye mripatmu bisane melek?"

11 ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, Ὁ ἄνθρωπος ὁ λεγόμενος Ἰησοῦς
 mangsuli panjenenganipun-punika, Sang tiyang sang dipun-wastani Yésus
[G0611](#) [G1565](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3588](#) [G3004](#) [G2424](#)

πηλὸν ἐποίησεν, καὶ ἐπέχρισέν μου τοὺς ὀφθαλμούς; καὶ εἶπέν
 lempung damel, lan ngosok kawula ing-para mripat; lan ngandika
[G4081](#) [G4160](#) [G2532](#) [G2025](#) [G1473](#) [G3588](#) [G3788](#) [G2532](#) [G3004](#)

μοι, ὅτι "Ὑπαγε εἰς τὸν Σιλωὰμ καὶ νίψαι.
 dhateng-kawula, bilih Kersaa-tindak dhateng ing Siloam lan wijk.
[G1473](#) [G3754](#) [G5217](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4611](#) [G2532](#) [G3538](#)

ἀπελθὼν οὖν καὶ νιψάμενος, ἀνέβλεψα.
 sasampunipun-tindak mila lan sasampunipun-wijk, sumerep.
[G0565](#) [G3767](#) [G2532](#) [G3538](#) [G0308](#)

Wangsulane: "Tiyang nama Yesus damel luluhan siti, lajeng dipun leletaken ing mripat kula; kula tumunten dipun dhawuhi: Lungaa menyang padusan ing Siloam, adusa! Kula lajeng mangkat, lan sasampunipun adus tumunten saged ningali punika."

12 καὶ εἶπαν αὐτῷ, Ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνος? λέγει,
 lan matur dhateng-piyambakipun, Wonten-pundi punika Panjenenganipun? ngandika,
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G4226](#) [G1510](#) [G1565](#) [G3004](#)

Οὐκ οἶδα.
 Mboten sumerep.
[G3756](#) [G1492](#)

Wong-wong mau takon maneh: "Ana ing ngendi Dheweke?" Wangsulane kang ditakoni: "Kula boten sumerep."

13 Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν.
 Mbeta piyambakipun dhateng para tiyang-Farisi, ingkang rumiyin wuta.
[G0071](#) [G0846](#) [G4314](#) [G3588](#) [G5330](#) [G3588](#) [G4218](#) [G5185](#)

Wong kang maune wuta mau banjur diirid menyang ngarsane para wong Farisi.

14 ἦν δὲ σάββατον ἐν ἧ ἡμέρᾳ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ
 punika nanging Sabat ing ingkang dinten ing lempung damel sang
[G1510](#) [G1161](#) [G4521](#) [G1722](#) [G3739](#) [G2250](#) [G3588](#) [G4081](#) [G4160](#) [G3588](#)

Ἰησοῦς, καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς.
 Yésus, lan mbikak piyambakipun ing-para mripat.
[G2424](#) [G2532](#) [G0455](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3788](#)

Anadene anggone Gusti Yesus damel luluhan lemah lan ngelekake mripate wong wuta mau pinuju dina Sabat.

- 15 πάλιν οὖν ἡρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν.
malih mila taklèn piyambakipun ugi para tiyang-Farisi kadospundi sumerep.
[G3825](#) [G3767](#) [G2065](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5330](#) [G4459](#) [G0308](#)
- ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Πηλὸν ἐπέθηκέν μου
Sang nanging ngandika dhateng-piyambakipun-sedaya, Lempung numpangaken kawula
[G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G0846](#) [G4081](#) [G2007](#) [G1473](#)
- ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω.
wonten-ing ing-para mripat, lan wijik, lan sumerep.
[G1909](#) [G3588](#) [G3788](#) [G2532](#) [G3538](#) [G2532](#) [G0991](#)

Para wong Farisi tumuli iya ndangu marang wong mau, kapriye bisane melek. Ature kang kadangu: “Mripat kula dipun leleti luluhan siti, kula lajeng adus, samangke kula saged ningali.”

- 16 ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές, Οὐκ ἔστιν οὗτος παρὰ
matur mila saking ing-para tiyang-Farisi sawenèh, Mboten punika punika saking
[G3004](#) [G3767](#) [G1537](#) [G3588](#) [G5330](#) [G5100](#) [G3756](#) [G1510](#) [G3778](#) [G3844](#)
- Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι
Gusti-Allah sang tiyang, amargi ing Sabat mboten nyimpen. sanès-sanès
[G2316](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3754](#) [G3588](#) [G4521](#) [G3756](#) [G5083](#) [G0243](#)
- [δὲ] ἔλεγον, Πῶς δύνатаι ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα
nanging matur, Kadospundi saged tiyang dosa kados-makaten pratandha
[G1161](#) [G3004](#) [G4459](#) [G1410](#) [G0444](#) [G0268](#) [G5108](#) [G4592](#)
- ποιεῖν? καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς.
nindakaken? lan padudon wonten wonten-ing piyambakipun-sedaya.
[G4160](#) [G2532](#) [G4978](#) [G1510](#) [G1722](#) [G0846](#)

Sawenehing para wong Farisi mau tumuli ngandika: “Wong kae ora saka ing Allah, awit ora netepi dina Sabat.”
Liyane ana kang padha ngandika: “Wong kang nandhang dosa kapriye bisane gawe mukjijat kang kaya mangkono iku?” Temahan padha diyadiniya.

- 17 λέγουσιν οὖν τῷ τυφλῷ πάλιν, τί σὺ λέγεις περὶ
matur mila dhateng-ing wuta malih, Punapa panjenengan ngandika bab
[G3004](#) [G3767](#) [G3588](#) [G5185](#) [G3825](#) [G5101](#) [G4771](#) [G3004](#) [G4012](#)
- αὐτοῦ, ὅτι ἠνέωξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς? ὁ δὲ
Panjenenganipun, bilih mbikak panjenengan ing-para mripat? Sang nanging
[G0846](#) [G3754](#) [G0455](#) [G4771](#) [G3588](#) [G3788](#) [G3588](#) [G1161](#)
- εἶπεν, ὅτι Προφήτης ἐστίν.
ngandika, bilih Nabi punika.
[G3004](#) [G3754](#) [G4396](#) [G1510](#)

Para wong Farisi banjur padha ngandika maneh marang wong kang maune wuta iku: “Panganggermu marang wong iku kapriye, rehne kowe kang dielekake mripatmu?” Ature kang didangu: “Panjenenganipun punika nabi.”

- 18 οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦν
mboten pitados mila para tiyang-Yahudi bab piyambakipun, bilih punika
[G3756](#) [G4100](#) [G3767](#) [G3588](#) [G2453](#) [G4012](#) [G0846](#) [G3754](#) [G1510](#)
- τυφλὸς καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησεν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ
wuta lan sumerep, ngantos nalika nimbali para tiyang-sepuh piyambakipun
[G5185](#) [G2532](#) [G0308](#) [G2193](#) [G3755](#) [G5455](#) [G3588](#) [G1118](#) [G0846](#)
- τοῦ ἀναβλέψαντος.
saking-ing ingkang-sumerep.
[G3588](#) [G0308](#)

Anadene wong-wong Yahudi iku padha ora ngandel yen dheweke maune wuta lan lagi bae bisa ndeleng maneh, nganti padha nimbali wong tuwane,

- 19 καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ὁ
lan taklèn piyambakipun-sedayang pangandikanipun, Punika Panjenenganipun ing
[G2532](#) [G2065](#) [G0846](#) [G3004](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#)
υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς
putra panjenengan-sedayang, ingkang panjenengan-sedayang ngandika bilih wuta
[G5207](#) [G4771](#) [G3739](#) [G4771](#) [G3004](#) [G3754](#) [G5185](#)
ἐγεννήθη? πῶς οὖν βλέπει ἄρτι?
dipun-lairaken? kadospundi mila sumerep samenika?
[G1080](#) [G4459](#) [G3767](#) [G0991](#) [G0737](#)

sarta didangu: “Apa iki anakmu kang kokkandhakake yen wuta wiwit lair mula iku? Yen mangkono kapriye dene kok saiki bisa ndeleng?”

- 20 ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπαν, Οἶδαμεν ὅτι
mangsuli mila para tiyang-sepuh piyambakipun lan matur, Sumerep bilih
[G0611](#) [G3767](#) [G3588](#) [G1118](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3004](#) [G1492](#) [G3754](#)
οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη.
punika Panjenenganipun ing putra kita, lan bilih wuta dipun-lairaken.
[G3778](#) [G1510](#) [G3588](#) [G5207](#) [G1473](#) [G2532](#) [G3754](#) [G5185](#) [G1080](#)

Wangsulane wong tuwane mau: “Kula sami sumerep bilih punika anak kula, saha wuta wiwit lair mila,

- 21 πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἶδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν
kadospundi nanging samenika sumerep, mboten sumerep, utawi sinten mbikak
[G4459](#) [G1161](#) [G3568](#) [G0991](#) [G3756](#) [G1492](#) [G2228](#) [G5101](#) [G0455](#)
αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν; αὐτὸν ἐρωτήσατε;
piyambakipun ing-para mripat, kita mboten sumerep; piyambakipun kersaa-taklèn;
[G0846](#) [G3588](#) [G3788](#) [G1473](#) [G3756](#) [G1492](#) [G0846](#) [G2065](#)
ἡλικίαν ἔχει αὐτός; περὶ ἑαυτοῦ, λαλήσει.
yuswa gadhah piyambakipun; bab piyambakipun, badhe-wicanten.
[G2244](#) [G2192](#) [G0846](#) [G4012](#) [G1438](#) [G2980](#)

nanging kadospundi dene sapunika saged ningali, kula sami boten sumerep. Utawi sinten ingkang ngelekaken mripatipun, kula inggih sami boten sumerep. Anak kula sampun diwasa, panjenengan dangu piyambak, piyambakipun saged ngaturaken prakawis badanipun piyambak.”

- 22 ταῦτα εἶπαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς
Punika matur para tiyang-sepuh piyambakipun, amargi ajrih dhateng-para
[G3778](#) [G3004](#) [G3588](#) [G1118](#) [G0846](#) [G3754](#) [G5399](#) [G3588](#)
Ἰουδαίους; ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα ἐάν
tiyang-Yahudi; sampun amargi sampun-sarujuk para tiyang-Yahudi, supados menawi
[G2453](#) [G2235](#) [G1063](#) [G4934](#) [G3588](#) [G2453](#) [G2443](#) [G1437](#)
τις αὐτὸν ὁμολογήσει Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται.
sinten piyambakipun ngaken Kristus, dipun-bucal-saking-sinagoge dados.
[G5100](#) [G0846](#) [G3670](#) [G5547](#) [G0656](#) [G1096](#)

Ature wong tuwane kang kaya mangkono iku awit padha wedi marang wong Yahudi, marga wong Yahudi wus padha sarujuk, samasa ana wong kang ngakoni Panjenengane iku Sang Kristus, bakal disebratake.

- 23 διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπαν ὅτι, Ἥλικίαν ἔχει,
 margi-saking punika para tiyang-sepuh piyambakipun matur bilih, Yuswa gadhah,
[G1223](#) [G3778](#) [G3588](#) [G1118](#) [G0846](#) [G3004](#) [G3754](#) [G2244](#) [G2192](#)
- αὐτὸν ἐπερωτήσατε.
 piyambakipun kersaa-taklèn.
[G0846](#) [G1905](#)

Mulane wong tuwane mau padha matur: “Anak kula sampun diwasa, panjenengan dangu piyambak.”

- 24 Ἐφώνησαν οὖν τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευτέρου ὃς ἦν τυφλὸς, καὶ
 Nimbali mila ing tiyang saking kaping-kalih ingkang punika wuta, lan
[G5455](#) [G3767](#) [G3588](#) [G0444](#) [G1537](#) [G1208](#) [G3739](#) [G1510](#) [G5185](#) [G2532](#)
- εἶπαν αὐτῷ, Δὸς δόξαν τῷ Θεῷ; ἡμεῖς
 matur dhateng-piyambakipun, Kersaa-maringi kaluhuran dhateng-ing Gusti-Allah; kita
[G3004](#) [G0846](#) [G1325](#) [G1391](#) [G3588](#) [G2316](#) [G1473](#)
- οἶδαμεν ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς ἐστίν.
 sumerep bilih punika sang tiyang dosa punika.
[G1492](#) [G3754](#) [G3778](#) [G3588](#) [G0444](#) [G0268](#) [G1510](#)

Wong kang maune wuta iku banjur diundang kang kaping pindhone, sarta diaturi: “Kowe ngurmatana Allah; aku padha sumurup manawa kae wong dosa.”

- 25 ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος, Εἰ ἁμαρτωλὸς ἐστίν οὐκ οἶδα.
 mangsuli mila panjenenganipun-punika, Menawi dosa punika mboten sumerep.
[G0611](#) [G3767](#) [G1565](#) [G1487](#) [G0268](#) [G1510](#) [G3756](#) [G1492](#)
- ἐν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν, ἄρτι βλέπω.
 setunggal sumerep, bilih wuta dados, samenika sumerep.
[G1520](#) [G1492](#) [G3754](#) [G5185](#) [G1510](#) [G0737](#) [G0991](#)

Wangsulane wong mau: “Tiyang punika punapa tiyang dosa, kula boten sumerep, namung saprakawis ingkang kula mangretosi, inggih punika suwaunipun kula wuta, sapunika saged ningali.”

- 26 εἶπον οὖν αὐτῷ, Τί ἐποίησέν σοι? πῶς
 matur mila dhateng-piyambakipun, Punapa nindakaken dhateng-panjenengan? kadospundi
[G3004](#) [G3767](#) [G0846](#) [G5101](#) [G4160](#) [G4771](#) [G4459](#)
- ἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς?
 mbikak panjenengan ing-para mripat?
[G0455](#) [G4771](#) [G3588](#) [G3788](#)

Pitakone maneh: “Kowe dikapakake? Anggone ngelekake mripatmu kapriye patrape?”

- 27 ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Εἶπον ὑμῖν
 mangsuli dhateng-piyambakipun-sedaya, Sampun-matur dhateng-panjenengan-sedaya
[G0611](#) [G0846](#) [G3004](#) [G4771](#)
- ἦδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε. τί πάλιν θέλετε ἀκούειν? μὴ καὶ
 sampun, lan mboten mirengaken. punapa malih kersa mireng? punapa ugi
[G2235](#) [G2532](#) [G3756](#) [G0191](#) [G5101](#) [G3825](#) [G2309](#) [G0191](#) [G3361](#) [G2532](#)
- ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι?
 panjenengan-sedaya kersa Panjenenganipun murid dados?
[G4771](#) [G2309](#) [G0846](#) [G3101](#) [G1096](#)

Wangsulane wong mau: “Kula sampun matur dhateng panjenengan lan panjenengan boten midhangetaken. Punapaa dene panjenengan badhe midhangetaken malih? Punapa panjenengan inggih kapengin dados muridipun?”

- 28 καὶ ἐλοιδόρησαν αὐτὸν, καὶ εἶπον, Σὺ μαθητῆς εἶ
lan ngonek-onekaken piyambakipun, lan matur, Panjenengan murid punika
[G2532](#) [G3058](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3101](#) [G1510](#)
ἐκεῖνου; ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως ἐσμὲν μαθηταί.
Panjenenganipun-punika; kita nanging saking-ing Musa punika murid.
[G1565](#) [G1473](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3475](#) [G1510](#) [G3101](#)

Wong mau tumuli dipisuhi, pangucap: “Kowe iku muride, nanging aku kabeh iki murid-muride Nabi Musa.

- 29 ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι Μωϋσεῖ λελάληκεν ὁ Θεός; τοῦτον
Kita sumerep bilih dhateng-Musa sampun-wicanten sang Gusti-Allah; punika
[G1473](#) [G1492](#) [G3754](#) [G3475](#) [G2980](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3778](#)
δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν.
nanging mboten sumerep saking-pundi punika.
[G1161](#) [G3756](#) [G1492](#) [G4159](#) [G1510](#)

Aku padha sumurup yen Gusti Allah wus ndhawuhake pangandika marang Nabi Musa. Nanging mungguh wong kae aku padha ora weruh pinangkane.”

- 30 ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐν
mangsuli sang tiyang lan ngandika dhateng-piyambakipun-sedaya, Wonten-ing
[G0611](#) [G3588](#) [G0444](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1722](#)
τούτῳ γὰρ τὸ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε
punika amargi ing aneh punika, bilih panjenengan-sedaya mboten sumerep
[G3778](#) [G1063](#) [G3588](#) [G2298](#) [G1510](#) [G3754](#) [G4771](#) [G3756](#) [G1492](#)
πόθεν ἐστίν, καὶ ἤνοιξέν μου τοὺς ὀφθαλμούς.
saking-pundi punika, lan mbikak kawula ing-para mripat.
[G4159](#) [G1510](#) [G2532](#) [G0455](#) [G1473](#) [G3588](#) [G3788](#)

Wong mau tumuli mangsuli: “Lah, punika rak aneh, dene panjenengan malah boten sami mirsa pinangkanipun, mangka Panjenenganipun sampun ngelekaken mripat kula.

- 31 οἶδαμεν ὅτι «ὁ Θεὸς» ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀκούει; ἀλλ' ἐάν
Sumerep bilih sang Gusti-Allah tiyang-dosa mboten mirengaken; nanging menawi
[G1492](#) [G3754](#) [G3588](#) [G2316](#) [G0268](#) [G3756](#) [G0191](#) [G0235](#) [G1437](#)
τις θεοσεβῆς ἦ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ
sinten ngabekti-dhateng-Gusti-Allah punika, lan ing karsa Panjenenganipun
[G5100](#) [G2318](#) [G1510](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2307](#) [G0846](#)
ποιῆ, τούτου ἀκούει.
nindakaken, punika mirengaken.
[G4160](#) [G3778](#) [G0191](#)

Kula sami sumerep, bilih Gusti Allah punika mesthi boten nyembadani dhateng tiyang dosa, nanging tiyang-tiyang mursid sarta ingkang nglampahi karsanipun, punika ingkang dipun sembadani.

- 32 ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη, ὅτι ἠνέωξέν τις ὀφθαλμούς
saking ing donya mboten sampun-dipun-mireng, bilih mbikak sinten mripat
[G1537](#) [G3588](#) [G0165](#) [G3756](#) [G0191](#) [G3754](#) [G0455](#) [G5100](#) [G3788](#)
τυφλοῦ γεγεννημένου.
wuta dipun-lairaken.
[G5185](#) [G1080](#)

Salaminipun dereng nate kapireng bilih wonten tiyang ingkang saged ngelekaken mripatipun tiyang wuta lair mila.

33 εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν
 menawi mboten punika punika saking Gusti-Allah, mboten saged nindakaken
[G1487](#) [G3361](#) [G1510](#) [G3778](#) [G3844](#) [G2316](#) [G3756](#) [G1410](#) [G4160](#)

οὐδέν.
 mboten-punapa.
[G3762](#)

| Tiyang punika manawi boten saking Allah, mesthi boten saged nindakaken punapa-punapa."

34 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ, Ἐν ἀμαρτίαις σὺ
 mangsuli lan matur dhateng-piyambakipun, Wonten-ing dosa panjenengan
[G0611](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1722](#) [G0266](#) [G4771](#)

ἐγεννήθης ὄλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς? καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν
 dipun-lairaken wutuh, lan panjenengan mucal kita? lan mbucal piyambakipun
[G1080](#) [G3650](#) [G2532](#) [G4771](#) [G1321](#) [G1473](#) [G2532](#) [G1544](#) [G0846](#)

ἔξω.
 medal.
[G1854](#)

| Wangsulane wong-wong iku: "Kowe iku kalairake sajrone dosa babar pisan, kok arep mulang aku?" Temahan wong iku katundhung.

35 Ἦκουσεν Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὐρών
 Mireng Yésus bilih mbucal piyambakipun medal, lan sasampunipun-manggih
[G0191](#) [G2424](#) [G3754](#) [G1544](#) [G0846](#) [G1854](#) [G2532](#) [G2147](#)

αὐτὸν εἶπεν, Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ
 piyambakipun ngandika, Panjenengan pitados dhateng ing Putra saking-ing
[G0846](#) [G3004](#) [G4771](#) [G4100](#) [G1519](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#)

ἀνθρώπου?
 manungsa?
[G0444](#)

| Gusti Yesus mireng manawa wong kang maune wuta mau wus katundhung. BArenng Panjenengane kepranggul wong mau banjur dipangandikani: "Apa kowe percaya marang Putraning Manungsa?"

36 ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, Καὶ τίς ἐστιν, Κύριε, ἵνα
 mangsuli panjenenganipun-punika lan matur, Lan sinten punika, Gusti, supados
[G0611](#) [G1565](#) [G2532](#) [G3004](#) [G2532](#) [G5101](#) [G1510](#) [G2962](#) [G2443](#)

πιστεύσω εἰς αὐτόν?
 pitados dhateng Panjenenganipun?
[G4100](#) [G1519](#) [G0846](#)

| Unjuke: "Sinten punika Gusti, supados kawula pitados dhateng Panjenenganipun?"

37 εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Καὶ ἑώρακας αὐτὸν, καὶ
 ngandika dhateng-piyambakipun sang Yésus, Sampun mirsani Panjenenganipun, lan
[G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G2532](#) [G3708](#) [G0846](#) [G2532](#)

ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν.
 sang wicanten kaliyan panjenengan Panjenenganipun-punika punika.
[G3588](#) [G2980](#) [G3326](#) [G4771](#) [G1565](#) [G1510](#)

| Pangandikane Gusti Yesus: "Kowe ora mung wus weruh Panjenengane bae, nanging Panjenengane kang lagi sapocapan karo kowe, yaiku Panjenengane."

38 ὁ δὲ ἔφη, Πιστεύω, Κύριε; καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.
 sang nanging matur, Pitados, Gusti; lan sujud dhateng–Panjenenganipun.
[G3588](#) [G1161](#) [G5346](#) [G4100](#) [G2962](#) [G2532](#) [G4352](#) [G0846](#)

Kang kapangandikanan munjuk: “Kawula pitados, Gusti.” Dheweke banjur sumungkem sujud marang Gusti Yesus.

39 καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον
 lan ngandika sang Yésus, Kangge pangadilan Kawula dhateng ing jagad
[G2532](#) [G3004](#) [G3588](#) [G2424](#) [G1519](#) [G2917](#) [G1473](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2889](#)

τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες, βλέπωσιν; καὶ οἱ
 punika rawuh, supados ingkang mboten sumerep, sumerep; lan ingkang
[G3778](#) [G2064](#) [G2443](#) [G3588](#) [G3361](#) [G0991](#) [G0991](#) [G2532](#) [G3588](#)

βλέποντες, τυφλοὶ γένωνται.
 sumerep, wuta dados.
[G0991](#) [G5185](#) [G1096](#)

Pangandikane Gusti Yesus: “TekaKu ing jagad iki arep ngadili, supaya wong kang ora ndeleng padha bisa ndeleng, lan kang ndeleng padha dadia wuta.”

40 ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα, οἱ μετ’ αὐτοῦ
 mireng saking ing–para tiyang–Farisi punika, ingkang kaliyan Panjenenganipun
[G0191](#) [G1537](#) [G3588](#) [G5330](#) [G3778](#) [G3588](#) [G3326](#) [G0846](#)

ὄντες. καὶ εἶπον αὐτῷ, Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοὶ ἐσμεν?
 wonten. lan matur dhateng–Panjenenganipun, Punapa ugi kita wuta punika?
[G1510](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3361](#) [G2532](#) [G1473](#) [G5185](#) [G1510](#)

Pangandika iku kaprunggu dening wong Farisi sawatara kang lagi ana ing kono, wong iku tumuli padha munjuk: “Kula punika punapa inggih sami wuta?”

41 εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ
 ngandika dhateng–piyambakipun–sedaya sang Yésus, Menawi wuta punika, mboten
[G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G1487](#) [G5185](#) [G1510](#) [G3756](#)

ἂν εἶχετε ἁμαρτίαν; νῦν δὲ λέγετε ὅτι, Βλέπομεν, ἢ ἁμαρτία
 badhe gadhah dosa; samenika nanging ngandika bilih, Sumerep, ing dosa
[G0302](#) [G2192](#) [G0266](#) [G3568](#) [G1161](#) [G3004](#) [G3754](#) [G0991](#) [G3588](#) [G0266](#)

ὑμῶν μένει.
 panjenengan–sedaya lenggah.
[G4771](#) [G3306](#)

Pangandikane Gusti Yesus: “Manawa kowe wutaa, mesthi padha ora duwe dosa. Nanging sarehne saiki kowe padha kandha: Aku padha ndeleng, dadi tetep dosamu.”